

Bakgrundsmaterial om uttag av vatten till bygg- och renhållningsbranschen via brandposter.

Nya föreskrifter från livsmedelsverket

Livsmedelsverket föreskriver i LIVSFS 2008:13 genomtänkt skydd av kommuners allmänna dricksvattenanläggningar. Brandposterna på ledningsnätet ska skyddas mot obehörig åtkomst senast den 1:a januari 2013. Som ett led i detta har några kommuner redan idag låtit sätta låsbara pluggar på sina brandposter. Alla externa utnyttjare av vatten ute på ledningsnätet via brandposterna ska enbart hålla sig till anvisade poster eller särskilt iordningställda tappstationer. Förhållandena varierar från kommun till kommun. Livsmedelsverkets föreskrifter syftar till att skydda kvaliteten på dricksvattnet ut till konsumenten i hushållet och livsmedelsindustrin.

Flera motiv till att skydda brandposterna

Stöld av vatten via brandpost är idag den mest frekventa obehöriga åtkomsten på ledningsnätet. Det förekommer att entreprenörer inom väg-, renhållnings-, och byggsektorn olovligen tar vatten via den brandpost som passar deras egen verksamhet bäst för stunden. Detta utan att reflektera närmre över vad det kan orsaka för problem i form av åverkan på brandposten och kvaliteten på dricksvattnet på nätet, sannolikt i ren okunskap.

Ett plötsligt uttag via en brandpost på känsliga platser på ledningsnätet kan dramatiskt ändra vattnets strömningsriktningar. På insidan av rören finns alltid en mer eller mindre utvecklad påväxt, en s.k. biofilm, som slits bort vid plötsligt ändrade flöden i riktning och styrka. Ledningsmaterial, rostflagor och liknande, riskerar att lösgöras. Tryckfall i nätet kan orsaka insugning via otätheter av markvatten som i värsta fall är bemängt med avloppsvatten. Många kommuners tillhandahållare av allmänna vattentjänster kan vittna om att detta är ett reellt problem som orsakar konsumentklagomål på dricksvattnets kvalitet i form av försämrad smak, lukt, färg och innehåll av partiklar. Regelbundna vattenuttag för entreprenörers ändamål ska alltså bara ske på därför anvisade platser med utrustning som den kommunala VA-huvudmannen tillhandahåller. Det bör vara utrustning försedd med återströmningsskydd/backventil och med

Postadress

Postal address

Box 622
SE-751 26 UPPSALA
SWEDEN

Besöksadress

Office address

Hamnesplanaden 5
UPPSALA

Telefon

Telephone

Nat 018-17 55 00
Int +46 18 17 55 00

Telefax

Nat 018-10 58 48
Int +46 18 10 58 48

E-post

livsmedelsverket@slv.se

Webbplats

www.slv.se

PlusGiro

476 59 00-8

2010-06-17

Dnr
Saknr

mätning av förbrukad volym. Många kommuner hyr ut ståndrör till brandpost med dessa funktioner. En övervägande majoritet av landets kommuners dricksvattenproducenter, tekniskt kontor eller vattenbolag, tillämpar särskilt anvisade brandposter för tappning av renvatten/ dricksvatten på ledningsnätet.

Ytterligare åtgärder är att anordna särskilda tappställen på ledningsnätet där det tål plötsliga uttag av vatten. Det finns exempel på särskilt byggda skåp, väl placerade undan trafiken, värmeisolerade med fast monterade ståndrör inuti, mätning av uttag samt med återströmningsskydd. Som en tydlig motåtgärd till olovligt vattenuttag har några av landets kommuner nu börjat låsa och plugga samtliga sina brandposter. Kostnaderna till trots anser VA att vinsten blir hela, rena och funktionsdugliga poster till en lägre underhållskostnad på sikt. Låsningen innebär en kraftig styrning av entreprenörerna att använda sig av de anvisade tappställena.

Förutom försämrade vattenkvalitet till slutkonsumenten hemma i köket så kan olovligt och okunnigt brukande även medföra kvarblivet vatten i stigarrören. En icke självdränerande post riskerar då att frysa sönder om den inte dräneras innan vintern slår till. Det händer också att man i sin iver att stänga ordentligt efter sig drar sönder ventilen i brandposten med påföljande läckage. Att byta ut en enda brandpost kostar minst 25 tusen kronor, där grävning och montering utgör merparten av kostnaden. Brandpostens främsta syfte är att förse räddningstjänsten med vatten för brandbekämpning. En trasig brandpost på fel plats, vid fel tidpunkt, kan ytterst vara helt avgörande för om brandbekämpningen lyckas eller inte.

Kommunalt dricksvatten ett livsmedel i första hand

Dricksvattnet i våra kommunala ledningssystem är i första hand avsedda till konsumtion i hem, sjukvård, storkök och för annan livsmedelsberedning. Kvaliteten på dricksvattnet som lämnar vattenverken regleras i noggranna föreskrifter skrivna av Livsmedelsverket. Kommunens inspektörer kontrollerar att föreskrifterna följs av dricksvattenproducenterna. Producenten själv genomför regelbundna provtagningar och analyser för att kontrollera halten av både mikroorganismer och skadliga kemiska ämnen. Se till att få ett avtal med den kommun ni hämtar renvatten hos, med priser, anvisade hämtställen, maximala uttagsvolymmer per tidsenhet etc. Då kan ni ta ert behov av vatten med gott samvete och utan att störa kvaliteten på livsmedlet dricksvatten ut till kommuninvånarna på ledningsnätet.

Referenser

För att lära mig om hur brandförsvaret resonerar har jag varit i kontakt med Mats Sundelius, Stf Räddningschef i Uppsala kommun. Tfn 018-727 30 31.

I Eskilstuna var jag i kontakt med Rörnätschefen Jorma Seimilä i januari i år där de demonstrerade deras system med fasta hämtställen av vatten för spolbilar och liknande. Tfn 016-710 77 72.

2010-06-17

Dnr
Saknr

Jag känner till en firma som tillverkar/saluför brandpostpluggar. Den som kontaktat mig där heter Evert Andersson, KZ Handels. Deras webbplats anger tfn 0300-54 16 10 som kontakt.

Mediakontakt på Livsmedelsverket

På vår hemsida meddelas följande under rubriken pressjour: ”

”Du som är journalist är välkommen att höra av dig till pressjouren, som alltid är bemannad. Ring 018-17 53 40. Under kontorstid får du prata med någon av oss på kommunikations-enheten. Vid lunch (12-13) och när många ringer samtidigt tar vår kundtjänst emot samtalen. Kvällar och helger svarar pressekreterare **Sofia Spolander** (0733-54 53 81) eller kommunikationschef **Eva Corp** (0709-24 55 07).”

För dricksvattenfrågor har vi en utsedd talesperson vid intervjuer med TV, radio och dagstidningar som heter Torbjörn Lindberg.

Jan Eklind

tfn 018-17 53 92

Statsinspektör